

det gjælder, at de ikke ere af en saadan Vigtighed, at de i det Hele kunne gjøre Loven uantagelig. — Med Hensyn til det almindelige Spørgsmaal, som blev reist af den ærede Ordfører, skal jeg kun tillade mig at bemærke, at det i det Hele taget ikke forekommer mig, at dette Spørgsmaal helbig kan inddrages under Behandlingen af Kontorholdslove; det er et, fra flere Sider betragtet, alfor vigtigt og almindeligt Spørgsmaal, til at dette kan ske. For det Første maatte vel en saadan Forandring, naar den skulde indføres, helst indføres for hele Landet paa een Gang og ikke blot efterhaanden ved de enkelte Embeder, eftersom disse komme til Revision. Det vilde for det Første ikke være hensigtsmæssigt af Hensyn til, at der ikke gjerne bør existere en forskjellig Regel angaaende dette Forhold her i Landet til samme Tid; men dernæst er det ogsaa den Grund, at det er naturligt, at Rigsdagen, førend den indlader sig paa noget Saadant, har Lyft til at se, hvor meget det vilde komme til at koste i det Hele, saaledes altsaa, at, naar der ikke foreligger et Lovforslag, hvorved Foranstaltningen indføres paa een Gang, og hvorved det tillige oplyses, hvilken Merudgift der derved vilde foranlediges for Statskassen, antager jeg ikke, at det kan ventes, at Rigsdagen vil indlade sig derpaa. Dernæst er det et større Spørgsmaal end de, der pleie at henhøre under disse almindelige Kontorholdslove, dette Spørgsmaal, om det er rigtigt at gjøre en saadan Indskrænkning i den naturlige Frihed baade paa den ene og den anden Side, om det er rigtigt at gjøre en Indskrænkning for Befolkningen i dens Ret til at henvende sig til hvem, den vil, om juridiske Raad — og det vilde jo være en Indskrænkning i denne Retning, naar man forbydte Fuldmægtigene paa Retstbetjentenes Kontorer at besatte sig dermed, — og dernæst om det vilde være forsvarligt at paalægge disse Mænd en Indskrænkning, som ikke paahviler Embedsmænd, i Benyttelsen af Tiden udenfor Kontortiden til, hvad man vil, forsaavidt det ikke i og for sig er usømmeligt eller ulovligt. Dette er Altsammen Spørgsmaal, mener jeg, som have en større Karakter og kræve nogen yderligere Overveelse end den, man ellers helliger disse Kontorlove, og jeg vil derfor i det Hele tilraade at holde disse Spørgsmaal ude fra Forhandlingen om Kontorholdslove.

Ordføreren (Steenstrup): Det ligger jo i selve Sagens Natur og blev ogsaa udtrykkelig fremhævet af mig, at jeg ikke har bragt det omhandlede Spørgsmaal frem her for at bringe det ind som en Ændring til denne Lov eller for at tilveiebringe en Forandring, der skal gjælde for dette Aar eller endog blot for de nærmest følgende Aar. Tvertimod, jeg sagde, at det var en Tanke, jeg bad om at faae overveiet, og at jeg bragte den frem for at lade den gjære i

Befolkningen, en Tanke, som forøvrigt ikke var kommen frem første Gang idag, og som paa et andet Sted er kommen frem med særdeles stærk Vægt. Og jeg maa bede det ærede Thing og den ærede Minister lægge Mærke til, at mit Udgangspunkt var hverken Prokuratorernes Fortjeneste eller Hensynet til at komme Embedsmændene for nær; men jeg sagde tvertimod, at det var klart — og jeg tror, at man vil snart faae en Ændring til 3die Behandling, der viser, at det er klart — at, som Forholdene ere, kan man gjøre disse Kontorlove, som man vil, saa vil det dog paa Grund af Striden mellem Tankegangen i Kontorholdslovene og Tankegangen i Sagsretloven blive uundgaaelig nødvendigt, at mange Embedsmænd komme i meget stor Forlegenhed, fordi de ikke kunne gennem Kontorholdsloven betale det, der er nødvendigt for at faae en Fuldmægtig, som duer noget. Det er mit Udgangspunkt, og jeg paastaar, at Fremtiden skal snart vise, at jeg har Ret. For at forebygge denne Ulempe var det, at jeg fastede hin Tanke ud og bad den overveiet. Det, jeg tilfigter, er, at Embedsmændene ikke skulle lide Tab, og at Staten ikke derigennem skal lide Tab. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at, hvor der er stadig Overgang, fra Fuldmægtigposten til Prokuratorstillingen, og hvor Fuldmægtig og Prokurator bo Dør om Dør, navnlig i større Byer og tæt befolkede Distrikter, vil det blive umuligt at besætte Fuldmægtigposter godt uden privat Erhverv. Det er dertil, jeg i Tide vil bede lagt Mærke. Ganste vist tror jeg heller ikke, at det er uden Misligheder, at Kontorbetjentene blande sig i private Forretninger; men det er den mindre Side af Sagen, og den har jeg ikke fremhævet stærkt eller med de Ytringer, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Bælgkreds (Casse) tillagde mig. Det ærede Medlem maa have forvejet, hvad jeg har udtalt i Uvalget, og hvad jeg har sagt i Thinget. Ser fremhævede jeg som den Side, der bør komme i Betragtning, at en Retstbetjent kunde komme til at lide uskyldigt, og derigennem baade Staten og de Private. Jeg angriber ikke Cirkulæret af 1862, som det ærede Medlem (Casse) udstedte som Minister, men det er en mærkværdig Misforstaaelse, naar han tror, at dette Cirkulære mere end noget andet bliver uovertraadt. Jeg veed tvertimod med Sikkerhed, at det daglig overtrædes. Naar Noget er saa soleklart, som det er for os fra Landet, at denne Bestemmelse idelig overtrædes, og det ligger i den menneskelige Natur, saa hjælper det ikke at sige, at den kan overholdes; thi det er umuligt. Men jeg angriber ikke det ærede Medlems Cirkulære, og jeg har ikke fremsat som Princip, at man skal forbyde Fuldmægtige al privat Erhverv; men jeg beder overveiet, hvad det vil sige, at forbyde et privat Erhverv for Een imod at forbyde det for Alle undtagen en bestemt Person i hele Jurisdiktionen, saaledes som man har gjort i Dertugbømmerne